

NAJČEŠĆE POSTAVLJENA PITANJA:

SUSTAV MEĐUNARODNE ZAŠTITE U RH

POSTUPAK RAZMATANJA ZAHTJEVA ZA MEĐUNARODNOM ZAŠTITOM

1. Što je to međunarodna zaštita?

Međunarodna zaštita obuhvaća dve vrste zaštite koju Republika Hrvatska može odobriti osobama za koje se u postupku traženja međunarodne zaštite utvrdilo da udovoljavaju uvjetima za priznavanje: (i.) azila; ili podredno (ii.) supsidijarne zaštite.

Postupak traženja međunarodne zaštite se pokreće izražavanjem namjere državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva za međunarodnom zaštitom te se u sklopu postupka prvo provjerava udovoljava li osoba uvjetima za azil, a koji su sljedeći:

- I. osoba se nalazi izvan zemlje svog državljanstva ili uobičajenog boravišta;
- II. osoba osnovano strahuje od proganjanja zbog svoje:
 - rase,
 - vjere,
 - nacionalnosti,
 - pripadnosti određenoj društvenoj skupini; ili
 - političkog mišljenja;
- III. osoba zbog osnovanog straha od progona na gorenavedenim temeljima ne može ili ne želi prihvatiti zaštitu zemlje svog državljanstva ili uobičajenog boravišta.

Ako se zaključi da osoba ne udovoljava uvjetima za azil, Ministarstvo unutarnjih poslova je dužno automatski provjeriti udovoljava li osoba uvjetima za supsidijarnu zaštitu, a koji su sljedeći:

- I. osoba se nalazi izvan zemlje svog državljanstva ili uobičajenog boravišta;
- II. postoje opravdani razlozi koji ukazuju da će se osoba povratkom u zemlju podrijetla suočiti sa stvarnim rizikom trpljenja ozbiljne nepravde što podrazumijeva:
 - prijetnju smrtnom kaznom ili smaknućem,
 - mučenje, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje ili
 - ozbiljnu i individualnu prijetnju životu civilnog stanovništva zbog proizvoljnog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba;

- III. osoba zbog gorenavedenih opravdanih razloga ne može ili zbog takvog rizika ne želi prihvatiti zaštitu zemlje svog državljanstva ili uobičajenog boravišta.

2. Mogu li zatražiti međunarodnu zaštitu, ako mi je već priznata privremena zaštita u Hrvatskoj?

Stranac pod privremenom zaštitom ima pravo na podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu, a postupak povodom zahtjeva Ministarstvo unutarnjih poslova može okončati i nakon prestanka privremene zaštite. Odnosno, Ministarstvo unutarnjih poslova o zahtjevu za međunarodnu zaštitu može odlučiti nakon prestanka privremene zaštite.

Međutim stranac pod privremenom zaštitom:

- ne može koristiti prava tražitelja međunarodne zaštite dok traje privremena zaštita; te
- obavezan je postupati u skladu s obvezama tražitelja međunarodne zaštite (vidi više: "[O pravima i obvezama tražitelja azila i azilanata](#)") što između ostalog podrazumijeva i obveza ostajanja na području Republike Hrvatske za vrijeme trajanja postupka traženja međunarodne zaštite.

3. Prije ulaska u Republiku Hrvatsku sam prošao kroz Poljsku ili drugu državu članicu Europske unije. Ako zatražim međunarodnu zaštitu u Hrvatskoj hoće li me zbog toga vratiti u Poljsku ili drugu državu članicu Europske unije jer je to bila prva država Europske Unije u koju sam ušao?

[Uredba br. 604/2013](#) ili tzv. Dublin III Uredba utvrđuje kriterije i mehanizme za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu.

Sukladno navedenoj Uredbi, kada osoba posjeduje važeću dozvolu za boravak u Hrvatskoj što uključuje i iskaznicu stranca pod privremenom zaštitom, tada će se Hrvatska smatrati odgovornom državom članicom koja provodi postupak za razmatranje zahtjeva za međunarodnom zaštitom osim u slučaju iznimaka na temelju maloljetnosti, obiteljskih veza ili drugih situacija predviđenih Dublin III Uredbom.

Kada osoba koja ne posjeduje važeću dozvolu za boravak u Hrvatskoj zatraži međunarodnu zaštitu, Hrvatska može ispitati postoji li mogućnost da se osobu vrati u drugu državu članicu Europske unije i može donijeti odluku da je Poljska (ili druga država članica) odgovorna za odlučivanje o zahtjevu.

4. Želim zatražiti međunarodnu zaštitu u Hrvatskoj! Kakav je tijek postupka?

I. Iskazivanje namjere (čl. 33. Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti) Gdje?

- a) Na granici, odmah pri ulasku u Hrvatsku (na graničnom prijelazu, kod prvog policijskog službenika)
- b) Ako se osoba nalazi na hrvatskom teritoriju, u policijskoj postaji/upravi ili u Prihvatnom centru za strance
- c) iznimno u Prihvatilištu za tražitelje međunarodne zaštite

Kako?

a) usmeno ili pismeno, potpisano i napisano na bilo kojem jeziku, bez odgode izraziti potrebu za međunarodnom zaštitom radi životne opasnosti ili progona

Što bitno moram znati?

a) zaštitu možeš zatražiti i prilikom neregularnog prelaska državne granice ili nereguliranog boravka bez odgode i uz opravdanje razloga nezakonitog prelaska ili boravka

b) imaš pravo na prevoditelja

c) nakon izražavanja namjere uzimaju se otisci prstiju i fotografija za starije od 14 godina

d) izražavanjem namjere postaješ tražitelj međunarodne zaštite i stječeš prava

e) osigurat će ti se smještaj u Prihvatištu za tražitelje međunarodne zaštite Porin, iznimno u prihvatnom centru Ježevo ili TPCS Trilj/Tovarnik

5. Podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu (čl. 34. Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti)

Gdje i kako? Zahtjev se podnosi neposredno u Prihvatištu usmeno na zapisnik, uz prisustvo prevoditelja za jezik kojem možeš komunicirati i koji razumiješ. Možeš tražiti da službena osoba i/ili prevoditelj bude osoba istog spola.

Koja pitanja će mi biti postavljena? Službena osoba će te pitati o tvojim osobnim podacima, putu kojim si došao/la u Hrvatsku i o razlozima zašto tražiš zaštitu. To podrazumijeva detaljan opis tvojih okolnosti progona iz zemlje podrijetla, onoga što si doživio/la i u zemlji podrijetla, razlozi napuštanja svoje zemlje, tko su počinitelji proganjanja te druge razloge koji ti onemogućavaju povratak u zemlju podrijetla ili radi kojih bi tvoj povratak imao ugrožavajuće posljedice.

Što dobivam nakon podnošenja zahtjeva? Nakon podnošenja zahtjeva izdaje ti se iskaznica tražitelja koja potvrđuje tvoje pravo boravka i adresu boravišta u Republici Hrvatskoj za vrijeme trajanja postupka.

6. Saslušanje tražitelja (čl. 35. Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti)

Kada i kako?

Nakon određenog vremena, u pravilu nakon nekoliko tjedana, pozvat će te se na razgovor sa službenom osobom Ministarstva na kojem moraš osobno prisustvovati, bez obzira imaš li zakonskog zastupnika ili opunomoćenika. Na razgovoru sudjeluje i prevoditelj za jezik koji govoriš i razumiješ. Službena osoba i prevoditelj mogu po tvojem zahtjevu biti osobe tvog spola, o čemu moraš obavijestiti službenu osobu prije uzimanja samog zahtjeva za međunarodnu zaštitu. Po potrebi postupka, možeš biti pozvan/a na više saslušanja.

Koje informacije trebam iznijeti?

Saslušanje je veoma važno za odlučivanje o tvom zahtjevu za međunarodnu zaštitu. Potrebno je istinito i potpuno iznijeti sve činjenice i okolnosti važne za tvoj zahtjev. Postavljena pitanja temelje se na iznesenim razlozima u tvom podnesenom zahtjevu te traže tvoja detaljnija

obrazloženja koja moraju biti vjerodostojna i uvjerljiva. Na saslušanje ponesi sve raspoložive dokumente i dostupne dokaze kojima potkrepljuješ svoj zahtjev i koji mogu pomoći tvom iskazu.

7. Procjena činjenica i okolnosti

O čemu ovisi donošenje odluke o mom zahtjevu?

Prilikom donošenja odluke procjenjuju se:

1. tvoje izjave i priloženi dokazi
2. okolnosti u tvojoj zemlji podrijetla, uključujući zakone i propise zemlje te izvješća organizacija i europskih tijela koja se bave zaštitom ljudskih prava
3. tvoj položaj i osobne okolnosti
4. aktivnosti nakon napuštanja zemlje podrijetla
5. mogućnost učinkovite zaštite u drugom dijelu zemlje podrijetla
6. sigurnosna procjena

8. Odluka o međunarodnoj zaštiti

Tko odlučuje o mom zahtjevu?

Odjel za postupak međunarodne zaštite Ministarstva unutarnjih poslova (Ministarstvo unutarnjih poslova, Uprava za imigraciju, državljanstvo i upravne poslove, Sektor za strance i međunarodnu zaštitu, Služba za međunarodnu zaštitu, Odjel za postupak međunarodne zaštite) odlučuje u prvom stupnju.

Voditeljica postupka u ime Ministarstva unutarnjih poslova provodi razgovor s vama. Najčešće pri prvom razgovoru i podnošenju zahtjeva za međunarodnom zaštitom ("prvi intervju") voditeljica postupka nije prisutna, već je ona prisutna na drugom i svakom sljedećem razgovoru koji se vodi s vama o traženju međunarodne zaštite.

Koliko dugo mogu čekati odluku?

Ministarstvo donosi odluku o zahtjevu najkasnije u roku od šest mjeseci od dana podnošenja urednog zahtjeva.

Može se produžiti za :

- a) **devet mjeseci** radi složenosti zahtjeva, velikog broja istovremenih zahtjeva te djelovanja suprotnog tvojim obvezama kao tražitelj međunarodne zaštite
- b) **za još tri mjeseca** radi osiguravanja cjelovitog razmatranja tvog zahtjeva

Odluka se donosi najkasnije u roku od 21 mjesec od dana podnošenja zahtjeva ukoliko se zbog privremeno nesigurnog stanja u zemlji podrijetla ona opravdano ne može donijeti u roku od 18 mjeseci.

9. Koji su mogući ishodi odluke?

Rješenjem koje ti je uručeno osobno ili tvom opunomoćeniku može se:

1. **odobriti tvoj zahtjev :**

- a) i priznati azil
- b) u dijelu kojim ti se priznaje supsidijarna zaštita

2. odbiti tvoj zahtjev:

- a) ako ne ispunjavaš uvjete za azil ni supsidijarnu zaštitu
- b) ako su ispunjeni uvjeti za isključenje azila ili supsidijarne zaštite (Pogledaj: U tvom rješenju se navodi da su ispunjeni uvjeti za azil, ali zaštita nije priznata. Zašto?)
- c) ako je zahtjev neosnovan radi npr. iznošenja podataka koji nisu važni za odlučivanje ili lažnih podatak

3. odbaciti tvoj zahtjev jer:

- a) imaš odobrenu međunarodnu zaštitu u drugoj državi članici EU
- b) imaš odobrenu međunarodnu zaštitu u trećoj državi gdje imaš osigurana prava i ponovni prihvata
- c) moguće je primijeniti institut sigurne treće zemlje ili europske sigurne treće zemlje
- d) si državljanin države članice EU;

Također se zahtjev može odbaciti ako je utvrđena odgovornost druge države članice Europskoga gospodarskog prostora za razmatranje zahtjeva.

4. obustaviti postupak (Pogledaj: Koje radnje mogu dovesti do obustave postupka odobrenja mog zahtjeva za međunarodnu zaštitu?)

10. Koje su moje mogućnosti u slučaju negativne odluke?

Nakon što ti je uručeno rješenje, možeš podnijeti tužbu Upravnom sudu u navedenom roku. S rješenjem ćeš dobiti i listu odvjetnika i pružatelja pravne pomoći koji ti mogu pružiti pravnu pomoć besplatno.

11. Koje radnje mogu dovesti do obustave postupka odobrenja mog zahtjeva za međunarodnu zaštitu?

Postupak odobrenja međunarodne zaštite obustavit će se ako odustaneš od zahtjeva. Po zakonu se smatra da si odustao/la od zahtjeva ako:

1. se ne pojaviš u Prihvatalištu ili izbjegavaš podnošenje zahtjeva, a svoj izostanak ne opravdaš u roku od dva dana od zakazanog dana za dolazak u Prihvatalište, odnosno dana određenog za podnošenje zahtjeva
2. se ne odazoveš pozivu na saslušanje, a svoj izostanak ne opravdaš u roku od dva dana
3. napustiš boravište duže od dva dana bez suglasnosti Prihvatališta
4. odustaneš od zahtjeva

Protiv ove odluke možeš podnijeti tužbu pred upravnim sudom u roku od osam dana od dana dostave odluke.